

DANVA notat

Anbefalinger - inhabilitet i forsyningernes ledelse

Baggrund

Dansk Vand- og Spildevandsforening, DANVA, har i 2007 anmodet Lett Advokatfirma om at lave et notat om inhabilitet.

I notatet er der fokus på en række situationer, hvor der kan tænkes at være en risiko for inhabilitet i forbindelse med personsammenfald mellem på den ene side medlemmer af kommunalbestyrelsen og kommunale embedsmænd – og på den anden side medlemmer af kommunalt ejede selskabers bestyrelse, direktion eller ledelse.

DANVA vurderer, at det er vigtigt, at kommune- og forsyningsfolk forholder sig aktivt til emnet. Ikke alene skal organiseringen og rammerne for beslutningerne være juridisk korrekte – klare udmeldinger fremmer ligeledes tilliden til de fremtidige beslutnings-tagere.

DANVA's bestyrelse drøftede emnet i 2007 – og har efter en fornyet drøftelse i december 2009 revurderet sine anbefalinger. Foreningen vil således i det følgende tydeliggøre sine aktuelle anbefalinger.

Det juridiske notats indhold

Notatet om inhabilitet af 16.11.2007 fastslår indledningsvis, at kommunalbestyrelsen, som en konsekvens af kommunens rolle som aktionær, som sådan ikke bliver myndighedsinhabil i relation til beslutninger, som angår selskabet.

Dernæst vurderes såvel generel som speciel inhabilitet. Generel inhabilitet kan ses som en overbygning på reglerne om speciel inhabilitet, hvilket betyder, at en person ikke kan have et job i en forvaltning, hvor personen ofte eller i meget betydningsfulde sager vil være afskåret fra at udføre funktionen på grund af speciel inhabilitet. Speciel inhabilitet angår de situationer, hvor en person som følge af en aktuel eller potentiel interessekonflikt skal undlade at involvere sig i forvaltningens behandling af en konkret sag.

Hovedreglen er, at kommunalbestyrelsesmedlemmer eller kommunalt ansatte ikke er inhabile, selv om de er udpeget af eller indstillet af kommunalbestyrelsen til at være medlemmer af bestyrelsen i et aktie- eller anpartsselskab.

Undtagelser vil kunne opstå i konkrete sager:

- Kommunalbestyrelsen skal tage stilling til den pågældendes varetagelse af sit bestyrelseshverv.

- Kommunalbestyrelsen udøver tilsyn – ud over det overordnede økonomiske tilsyn med selskabet, der følger af kommunens ejerskab – eller kontrolvirksomhed i forhold til sel-skabet (myndighedsudøvelse).
- Kommunalbestyrelsesmedlemmet er bestyrelsesformand i selskabet, og der kan være tvivl om, hvorvidt den pågældende ved kommunalbestyrelsens behandling af sagen alene vil varetage saglige, offentlige interesser.
- Kommunalbestyrelsen og selskabet indgår privatretlige aftaler.

Notatet uddyber emnet myndighedsudøvelse via konkrete eksempler (planlægning, tilladelser og tilsyn). Vurderingen er, at tilladelsessituationer som oftest vil kunne medføre inhabilitet – i modsætning til planlægnings- og tilsynsfunktioner.

Den juridiske vurdering er endvidere, at inhabilitet oftest vil optræde, når der er person-sammenfald i den daglige ledelse – det vil sige hos kommunen og selskabet.

DANVA´s anbefalinger

Foreningen lægger vægt på, at adskillelsen mellem myndighed og drift – skal være så entydig som mulig. Dette fremmer dels de respektive parter afklaring af deres roller dels den generelle tillid til beslutninger, som tages hos såvel forsyningsselskabet som i kommunen. Foreningen er dog samtidigt opmærksom på, at der for nyudskilte selskaber kan være lokale vurderinger, som peger på en overgangsløsning i forhold til valg af selskabsdirektør.

Det er ikke foreningens opfattelse, at det generelt må frarådes, at kommunalbestyrelsesmedlemmer vælges som bestyrelsesmedlemmer i forsyningsselskabet. Men foreningen kan ikke anbefale valget, hvis den pågældende person også er medlem af det kommunale udvalg, som har særlige relationer til forsyningsområdet.

Foreningen vil endvidere anbefale, at der ved ansættelse af direktionen i et kommunalt ejet vand- og/eller spildevandsselskab vælges en person, der ikke samtidigt har et ansættelsesforhold i ejerkommunens forvaltning hvor vedkommende ofte behandler sager, der har tilknytning til forsyningsselskabet.

Det er endvidere DANVA´s holdning, at embedsmænd, der er udpeget til en selskabsbestyrelse ikke medvirker i forvaltningens behandling af sager af betydning for dette sel-skab.

Godkendt af DANVA´s bestyrelse den 15. januar 2010.